

Ino Palunguwa Turakki Pablo Sino Corintowera Ino Mapeafu Sitawa Turak

Sino Palunguwa Turakki Pablo Sino Corintowera, sinulduwannera mapeafu sino passasarombatanda andino korwana problemara. Dinorawannera kappay (2:1; 12:14; 13:1-2), udde ammera kappay diningngaggino netunna sikwara, antu gafuna, maluwino nakamma sin nuliyanne sey Efeso. Wasinoy, inang nanuldu sey Troas anna sey Macedonia. Wasin ginamwang sey Macedonia, dina'ngana i Tito a naggabwat sey Corinto, e nappelalotino aangamma sin nangingngagganna a nammoboliyera anna nalawarinnino nakanda sikwana (7:5-7). Sin nagananna kepay sey Macedonia, netura'nga yawa turak.

Talluweno napatiya bagga'na yawa turak. Ino palungu ino nitulduwani Pablo sino nakamma sino Corintowera annino aangamma gafu sino nammoboliyanda. Nepalawangnga kappayino kabibiyag andino itulduna apostol sino passer-biyanda ki Kristo. Ino mekadwa, sinapi'na si ampattanda naddino iduffunda sino manguruwira sey Jerusalem. Ino mekatallu, sina'dagganneno kalintiyanna a tata a apostol, se anera kepayino nidagga sino manguruwira sey Corinto a mabalaw sino kinaapostolna a sapitanda si ira kanuweno gakkuruwa apostol.

Ino Bagga'na Yaw

Ino gafuneno turak 1:1-11

Ino nakammi Pablo sino manguruwira sey Corinto annino kabibiyangnga andino itulduna a tata a apostol 1:12-7:16

Ino iduffunda nad sino manguruwira sey Jerusalem 8:1-9:15

Ino nita'daggani Pablo sino kalintiyanna a tata a apostol 10:1-13:10

Ino ambu'nenno turak 13:11-13

Ino Gafuneno Turak

¹ Ikkanaki Pablo a apostoli Kristo Jesus gafu se antuweno urayi Dios. Antuyawino tura'mi anni Timoteo a kolattam sikwayuwa tolayi Dios sitan Corinto, mampesino ammina tolana sitan probinsiya a Acaya.

² Allakkandakayu naddi Dios a Amatam anni Afu Jesu Kristo, e passiyannakkanda naddino nakandaw.

I Diosino Manuffun Sikwatam Sino Dyattam

³ Dayawantami Dios a antuweno Dios anna Ama i Jesu Kristo a Afutam, se antuweno minangkallakka Amatam anna minadduffuna Diostam.

⁴ Bambayandetam sino ammina dyattam, takesi damatangkappaya akwan sino bafuluntamira nu madyatanira. Se ino duffuni Dios sikwatam, antu payino iduffuntam sikwara.

⁵ Se ino kaodduweno kadidyattam a kunneno kadidyati Kristo, kunna kappayino duffuni Dios sikwatam gafu sikwana.

⁶ Antu gafuna, massiki nu madyatangkami, se ammumi si maduffunkayu anna mesalakangkayu. E gafu se duffunandakamiyi Dios, damami paya manuffun sikwayu, takesi damayuwa attammanino dyat a kunneno attammammi.

⁷ Antuweno minnanamakami sikwayu, se ammumi si massiki madyatangayu a kunneno kadyatammi, duffunandakayu kappayi Dios a kunneno duffunna sikwami.

⁸ Kakkolak, anggammiya maammuwandawino nakwa sikwami sey probinsiya a Asia. Nappelalotino kadidya'mi sinay, a maggi ammemi naattamman, e ammemi innanaman si mabiyaggami kepay.

⁹ E ino dinandammi, arimmi si antuwennino katayammi. Udde nakwenay takesi bakkannino baggimingkepayino talakkammi, nu ammena luri Dios a makapanggangoli si natay.

¹⁰ Nesala'dakami sino katayammi nad, e ammumi si isala'dakami kepena. Antuweno innanamammi si ituluyna a mangisalak sikwami sino kattalatalaw a makwa sikwami.

¹¹ Udde duffunandakami naggappay sino kararaddaw. Nu antuweno akwandaw, tabbanni Diosino odduwa kararaddaw, e odduwa tolaya maddayaw anna mappasalamat sikwana gafu sino duffunna sikwami.

Ino Gafuneno Natalantananda Pablo a Umang Sey Corinto

(1 Cor. 16:5-9)

¹² Maanggangkamiya massapit si awaningke ammumi si inangwamiya narakkat si ammina

tolay, kumaral sikwayu. Nalawad amminino inangwamiya awaningke sirina se i Diosino naggabwatanna. Ammina inangwami, ammena naggabwat sino kinalaingnga tolai, nu amme lurino allakki Diosino nifuyut sikwami.

¹³⁻¹⁴ Ino ammina netura'mi sikwayu, awana neimad si anggamma sapitan, se naladda a basan anna maawatan. Ammuk si ammeyu kepay kura inammuweno ana sino nakammi, udde innanamammi si maammuwandokappena, takesi nanu madatangngino awa puliyani Afu Jesus, damayuna a maanggam sikwami a kunnaneno aanggammi pay sikwayu.

¹⁵ Gafu se awana daladudwak si maanggangkayu nanu maitarakami, dinandangku si mamidwa'ngadda umang sitan takesi mamidwakayuwa maduffunan.

¹⁶ Ino planok si'in, mittura'ngad abbu sitan, kasek umang sey Macedonia, e nanu muliyak, mitturak kappay sitan takesi duffunandak sino umangnganku sey Judea.

¹⁷ Gafu se ammena natuluyino planoka umang sitan, ariddonakuy si naladda a maangkakweno nakanku, a kakunnenno tolaiyira a dandamanda pelangino panggammanda, a masapit si "On," udde naladda a pataliyanda si "Bakkan."

¹⁸ Udde bakkanna kunna sikwak inoy. Se matalakki Dios, e kunna pay sikwak, gakkurug amminino sinapikku sikwayu.

¹⁹ Se i Jesu Kristo a abbingi Dios a nebanyammi anda Silas anni Timoteo sikwayu, ammena inangkakweno nakamma, nu ammena lud

neyakkurug ammina sinapi'na.

²⁰ Se amminino nekariyi Dios, neyakkurug gafu ki Jesus. Antu gafuna, sapitantam si gakkurug amminino nekariyi Dios, e antuweno kedayawanna.

²¹ I Diosino mappatuyag sino angnguruddam ki Kristo, e antu kappayino namili sikwatama masserbi sikwana.

²² Neya'dana kappayino Espirituna a pappaimunuwanna sikwatam si ikkanetamino tolenera. Gafu sinaya Espirituna a ana sikwatam, ipaitana si iya'dananeno ammina nekarina sikwatam.

²³ Ammuwi Dios si gakkurug yo sapitanku sikwayu. Ammek inang sitan Corinto takesi wara wayayuwa miboboli sino liwa'daw, se ammek anggama pallowanino nakandaw nu allang-gantakayu.

²⁴ Ammek anggama sapitan si ikkamiyeno makammu sino angnguruddaw, se natuyagginnino angnguruddaw. Anggammi pelanga manuf-fun sikwayu takesi maanggangkayungke.

2

¹ Antu gafuna, dinandangku si ammek kepay ipidwa a umang sitan se ammek anggama pallowangkappayino nakandaw.

² Se nu pallowanku kappayino nakandaw, inya ma'nenno mappaanggam sikwak? Ikkayuveno mappaanggam sikwak, e damayu kadda akwan nu pallowankuveno nakandaw?

³ Antu gafuneno nanurakkanku sikwayu sinoy, takesi lawarandaw abbuweno akwandaw

ta nanu umangngak sitan, ammena malowino nakangku sikwayuwa mappaangammad sikwak. Se ammek si nu maanggammak, maanggangkayu kappepay.

⁴ Sino nanurakkangku sikwayu, nakalaluwak gafu sino loloneno nakangkuwa maddandam sino inangwayu. Udde ino gafuneno nanurakkangku, bakkanna mappalow sino nakan-daw, nu ammek lud ipakaammuweno dokalla aggangganku sikwayu.

Mapakoman Naddino Nalliwat

⁵ Ino tolaya nalliwat sitana nappalow sino nakangku, bakkanna ikkanappelangino nalliwatanna, nu ammena lud ikkayu kappay. Udde bakkanna ikkayu ammin, ino pelang korwan sikwayuwa nepaloneno nakamma. Sapitangku si bakkangkayu ammin, se ammek anggama padammattanino liwa'na.

⁶ Se kundennino kastiguweno kaodduwan sikwayu sikwana.

⁷ Sitoya, pakomandonad anna pattuyag-gandonaddino nakamma, takesi ammena mao'gananino loneno nakamma, tantaro nu antuweno pibbattanna sino anngurungnga.

⁸ Antuweno allakkandaw ta ipaitayu kappayino agganggandaw sikwana.

⁹ Ino tata kappay gafuneno nanurakkangku sikwayu sinoy, takesi itangku nu kuruwandaw amminino sapitangku sikwayu.

¹⁰ Udde sitoya, ammek si kinuruddawin-nino sinapikku. Antuweno nu pakomandaw, pakomanku kappay. Ino kakuruwanna,

pinakomangkun sino a'langi Kristo para sino pallawarandaw, nu wara gakkuruwa pakomangku nad.

¹¹ Pakomantammad takesi ammeretam affutanni Ofag, se ammutamunnino narakkatta gakkanna sikwatam.

Ino Naddararanani Pablo Sey Troas

¹² Wasin inangngangu sey Troas a mangibanyag sino nalawara damag mappeafu ki Kristo, nedadaninni Afu Diosino tolayira sinaya maddingngag sino tulduk.

¹³ Udde naddararanak se awani Tito a manambal nad sikwak sinay. Antu gafuna, inanawangkuweno kakkolattamira sinay, e inangngak sey Macedonia.

Ino Salinunu'neni Tarabafura Pablo

¹⁴ Wasin initaki Tito, nalawarino sinapi'na mappeafu sikwayu, e nappelalotino pasalamakku ki Dios. Mappasalamatak sikwana se gafu sino nesapatammi ki Kristo, kanayuna ifuyu'dakami sino pangaffutantam sino kalin-ganera. Usarandakamiya mangipakaammu sino nalawara damag mappeafu ki Kristo si palulubun, a meyamparig si bambanguwa maddarang-gat.

¹⁵ Se ino pangibanyammi mappeafu ki Kristo, kunnangke bambanguwa aanggammi Dios, a da'lungkappay amminira a maningngag, ino mesalakanira andino ammera mesalakan.

¹⁶ Ino ammera mesalakan, kunnangke nabuyuka kappatayino da'lunda nu dingngaggandeno tuldutam, se antuweno

pangammuwanda sino kakastiguwanda si makkikiyad. Udde ino mesalakanira, kunnangke bambanguwino da'lunda, se antuweno mifuyut sikwara sino biyaya mannayuna iya'da i Kristo. Nu kunnenoy, inya kaddino makadama a mangwa sitawa tarabafuwa manuldu sino nalawara damag?

¹⁷ Udde damamiya akwan, se dinundundakamiyi Dios e ammuna si nalawarino gakkamiya manuldu gafu sino nesapatammi ki Kristo. Ammekami nekunna sino korwanira a manuldu sino sapiti Dios se pimpirakanda.

3

Naggabwat Ki Diosino Pannakadamara Pablo

¹ Gafu sinaya sinapi'mi, ariddonakuy si idayomiyeno baggimi. Udde bakkanna mekunakami sino korwanira a manuldu, se ammekami nadda miyangkalin si turakka pamakurummi sikwayu si nalawarino aggangwami. E kunna kappay, ammekami nad marang si turak sikwayuwa ipaitami si korwana tolay.

² Ammekami mawag si kunnenoy, se ikkayunnino kunnangke turakka mita'dag sikwami, se nu itanino korwanira a tolay si nalawarino aggangwayu, ammurana si nalawaggami kappepaya nanuldu sikwayu.

³ Maita si kunnangke tura'dakayuwi Kristo a nepetura'nga sikwami. Bakkanna tinteno nepanura'nga, nu ammena lurino Espirituweno aggabiyaya Dios. E bakkangkappaya sino nadampeta batuweno neturakkanna a kunna payino lintiyi Moises, nu ammena lud sino nakandaw.

⁴ Damami pelanga massapit si kunnenoy, se i Diosino talakkammiya manuffun sikwami gafu se nesapakkami ki Kristo.

⁵ Ammumi si awana pannakadamamiya mangwa si kunnenoy, nu ikkami pelang, se ammuna pannakadamami, naggabwat ki Dios.

⁶ Antuweno nanga'da sino pannakadamamiya manuldu mappeafu sino bawuwa tulangnga. Inaya bawuwa tulag, bakkanna kakunneno lintiya nepetura'nga ki Moises, nu ammena lurino Espirituneno mangipakaammu. Gafu sino neturakka dadana lintig, makastiguweno tolayira si makkikiyad se ammera dama a tuntulan. Udde ino iya'deno Espirituwi Dios, biyaya awana pakkiyaranna.

Ino Kalawanneno Bawuwa Tulaga Ituldura Pablo

(Heb. 8:1-13)

⁷ Dandammantamino nipaitani Dios sino kinalawanna sino nanga'danna sino lintingnga ki Moises. Nappelalotino kilikili'nenno mutungi Moises sin niyangnganna sinaya lintiya neturak si batu sino gakagakera i Israel. Mas-siki naarananino kilikili'nenno mutungnga, amme dama a aggatulangnganino Judyuwera gafu se maririyera. Nu kunnenoyino kinalawara nepaita i Dios sino nanga'danna sinaya lintiya kelotanino tolayira a makastigu si makkikiyad,

⁸ kumarallingke a maiteno kinalawanna sino panga'danna sino Espirituna gafu sino nalawara damaga ibanyammi.

⁹ Se nu naiteno kinalawari Dios sino nanga'danna sino lintiya nassapit si

makastiguweno tolayira, kumarallingke a maita sino bawuwa tulangnga a mappabali sikwatam si naggaddang sikwana.

¹⁰ Massiki nalawarino lintingnga si'in, kunnangke awaninnino kinalawanna sito ingkein, se mas nalawaringke pay ino bawuwa tulangnga.

¹¹ Se nu maiteno kinalawari Dios sino lintiya napataliyan, kumarallingkepaya maiteno kinalawanna sino nepataliya tulangnga a awana pakkiyaranna.

¹² Gafu se antuwenayino innanamammi, naturiggamiya mituldu sinaya awaningke iyimammi.

¹³ Bakkanna kakunnami i Moises a inabunganneno mutungnga takesi amme itanino kasiJudyunereno kaarananino kilikili'nenomutungnga.

¹⁴ Udde nataggatino ulura, e ammera naawatanino anggama sapitannino nakwa ki Moises. Massiki sito ingkein, nu basanino Judyuwereno neturakki Moises sino dadana tulag, kunnangke naabunganino nakanda, se ammera maawatanino anggama sapitan. Nu manguruwira ki Kristo, ariyani Diosino abungngeno nakanda, kasera maawatan.

¹⁵ Gakkurug yan, se massiki ingkein, ammera kepaya maawatan, e kadda basandeno lintiyi Moises, kunnangke aneno mabung sino nakanda.

¹⁶ Udde nu wara mangurug sino Afutam, maariyeno abungngeno nakamma.

¹⁷ Ino Afutama sinapikkun sinay ino Espirituwi Jesus. Ino tolaya aneno Espirituwi Jesus sikwana, nawayan sino kinaaripanna sino liwat.

¹⁸ Amminetama mangurug, gafu se naariyeno nabbung sino nakantam, aggitantamino kinalawari Afu Jesus, e maita kappay sikwatam a kunnangke sarmingetam. Gafu se aggitantam, masesenutetama mallawad makkiyad si mekunnentam sikwana. Makwa ammin inay gafu sino pannakadameno Afutama antuweno Espirituwi Jesus.

4

Ino Tuldu Mapeafu Ki Kristoweno Mawwaldag Sino Anera Si Lammuk

¹ Gafu sino allakki Dios sikwami, netala'nga sikwamiyeno tarabafuwa manuldu sinaya tuldu. Antu gafuna, naturiggami pelanga mangwa.

² Awana akwammi si neimad anna ka'atatalla maammuwan. Ammekami mamalabali si tolay. Ammemi lamuran si siriyyeno sapiti Dios, nu ammemi lud itulduweno gakkurug. Antuweno mangipaita sino tolayira si awaningke a narakkat sino nakammi. Ammu payi Dios si awana narakkat si akwammi se aggitandakami.

³ Gakkuruwa aneno tolayira a naabbungangkepayino nakanda ta ammera maawatanino nalawara damaga ituldumi, udde ireno tolaya makastigu si makkikiyad

⁴ se ammera mangurug. Se i Satanas a diosino narakkattira a tolay sito lubag, sineladdanneno nakanda takesi ammera mawaldan sino nalawara damaga mituldu sino kinalawari Kristo. I Kristoweno kakunna i Dios,

⁵ e antuweno ibanyammi a bakkannino baggimingkepay. Ino ibanyammi, i Jesu Kristoweno

gakkuruwa Afutam. E ikkamiyeno masserbi sikwayu gafu sikwana.

⁶ Se sin napatuwanna yo lubag, i Diosino nasapit si “Wara nad sirwat”^{*} ta mawaldanino lam-muk. Antu kappayino nassirwat sino nakammi takesi maitamiyeno kinalawanna a maitengke ki Kristo.

Massiki Nadyatanda Pablo, Netuldura Kepayino Kinurudda

⁷ Iyawa nalawara damaga netalakki Dios sikwami ta ituldumi, nabaloringke. Udde netala'nga sikwamiya tolepelang. Kakunnamingke ino banga a bisakke ino balorna, massiki nabalorino ana sino unangnga. Inangwanenay takesi maita si ammena naggabwat sikwamiyeno pannakadamenno ituldumi, nu ammena luri Diosino naggabwatannenaya pannakadama a awana kakunnana.

⁸ Kanayungkamiya madyatan, udde ana kepayino innanamammi. Namipidyakamiya mad-dararan, udde ammena maaffutino nakammi.

⁹ Kanayundakamiya padyatanino tolaira, udde ammerakami purayani Dios. Gapapatayandakami udde ammerakami mapapatay.

¹⁰ Kanayuna aggataronammiyeno katayammi a kakunna payi Jesus si'in. Udde aggabiyaggami kepay gafu sino duffunna sikwami e antuweno mangipaita si aggabiyaggepayi Jesus.

¹¹ Sito katolemi, aggatarongkami sino ipatemi gafu sino passerbiyammi ki Jesus. Makwa yaw

^{*} **4:6 4:6** Genesis 1:3

takesi maiteno pannakadamaneno biyayi Jesus sito baggimiya naladda a matay.

¹² Kunnantu, massiki aggataronammiyeno katayammi gafu sino panulduwammi sino nalawara damag, nalawallud, se antuweno kabiyayandaw si makkikiyad.

¹³ Aneno neturak sino sapiti Dios a kunna si, “Nanguruwak ki Dios e antu gafuna, naddamitak.”† Kakunnami kappayino tolaya nassapit sinay, se kinurummi payi Dios, e massiki madyatangkami, sapitammiyeno kinurummi.

¹⁴ Se ammumi si i Dios a nappaangngangoli ki Afu Jesus, pangngangolindakami kappena gafu sino nittatammi sikwana. Kunna kappay sikwayu, takesi appandetam ammin e mesapatetam sikwana sino pagyananna.

¹⁵ Attammammi ammin yawa kadyatammi takesi maduffunangkayu. Se nu umodduweno tolayira a mangammu sino duffuni Dios annino alla'nga, umoddu kappeneno mappasalamatira sikwana e antuweno kedayawanna.

¹⁶ Kunna mantu, ammekami matappagga manuldu. Se massiki makkafuyino baggitam, kadda awa mantatuyaggino biyaya ana sikwatama ammena matay si makkikiyad.

¹⁷ Se ino dyattam sito ingkein, ammera mabbalanayun e kunnangke bisampelang nu mekunna sino labuta appantamma so maddaguna aw. Se ino ketupakkannenaya dyattamino kalalawarana biyag sey langita awana kakunnana anna awana pakkiyaranna.

† 4:13 4:13 Salmo 116:10

18 Antu gafuna, ino aggadandammammi, bakkannino maitera sito lubag, nu ammena lurino ammena maita a ana sey langit. Se ino maitera sito lubag, maawanira ammin. Udde ino ammena maita a ana sey langit, ammena maawan si makkikiyad.

5

*Ino Bawuwa Baggiya Innanamanino Mangu-
ruwira*

(1 Cor. 15:35-58; Flp. 1:19-26)

¹ Ammutam si nanu matayino baggitam a kakunnenno bawiya magabba, ananeno bawuwa baggiya iya'da i Dios si pabbalayantam sey langit. Ammena matay si makkikiyad se i Diosino nangwa.

² Gafu se madyatanetam sito lubag, kabbatan-tamungke a appannino bawuwa baggitam sey langit,

³ takesi wara malan si pagyananino kararuwatam nu anawantamino dadana baggitam.

⁴ Sito ingkeina ayawetangkepay sito lubag, maburuburungetam sito kadidyata lawuman-tam. Udde ammek sapitan si anggantama matay ta anawantamino dadana baggitam, nu am-metam lud anggam si mapataliyan yo baggitam si bawuwa ammenan matay si makkikiyad.

⁵ I Diosino nidadan sikwatama mappa sinaya bawuwa baggitam. E neya'daneno Espirituna sikwatama pamakuruwan si appantam inay.

⁶ Gafu se aneno Espirituwi Dios sikwami, am-memi maddararan. Ammumi si kiyad si ayokami

kepay sito baggimi sito lubag, aroyukami kepay sino agyanani Afu Jesus.

⁷ Udde kuruwammi kepayi Jesus, massiki ammemi itan.

⁸ Gafu sino kunnenoy, ammemi dararanannino matay. Se nalawad nu anawammiyeno baggimi sito lubag takesi makiagyangkami ki Afu Jesus.

⁹ Udde massiki sintawino agyanammi, nu sito lubaggepay onnu sey langitin, ino pelang kabbatammi ino mappaanggam sikwana.

¹⁰ Se amminetam, uma'langetamma ammin ki Kristo ta ukumandetam takesi appannino kadda tata sikwatamino meannung sino inangwana sito lubag, massiki nalawad onnu narakkat.

Gafu Sino Inangwa I Kristo, Dama A Mebulunino Tolayira Ki Dios

(Rom. 5:9-11; Col. 1:17-22)

¹¹ Gafu se ammumi si kattalataloneno angngukumi Afu Jesus sino tolayira, pangaggammiya manuldu sikwara takesi kuruwandakami. Ammuwi Dios si awana narakkat si gakkammiya manuldu, e nalawad nu ammundopay.

¹² Bakkanna gakkammiya passangeletino baggimi sinaya sinapi'mi, nu ammemi lud sinapipelang takesi awan nadda ataldawa mangita'dag sikwami anna takesi wara itabbaddaw sino tolayira sitana passangele'deno baggira se itanda pelangino baggina tolaya bakkannino nakamma.

¹³ Nu wara massapit si mansekkami, kadde, se madayawi Dios gafu sino akwammi. Nu sapitanda si nannakangkami, nalawaggappay, se pallawarandawino akwammi.

¹⁴ Ammina akwammi, gafu pelang sino nappelalota aggangammi Kristo sikwami. Se amnumi si natayi Kristo a manubbut si ammina tolay, antu gafuna, ammina tolay, kunnangke nesapatira sino natayanino tata.

¹⁵ Natayi Kristo para sikwatam ammin, takesi amminetama aggabiyag, bakkan naddino panggammanino baggitamino tuntulantam, nu ammena lurino panggammani Kristo a natay anna nangngangoli kappay para sikwatam.

¹⁶ Si'in, nekunneno nakammi sino nakammino ammera nanguruwa dandammanda pelangino kinaba'nangnga tolay onnu ino kinalawarino baggina. Kunna kappay inayino annandammi ki Kristo si'in, udde sito ingkein, naangkakwennino annandammi mappeafu sikwana.

¹⁷ Se ino tolaya nesapat ki Kristo, kunnangke bawuwa pinaratu. Ino dadana annandamma, napataliyan si bawu.

¹⁸ I Dios pelang ino nangwa sinay. Se massiki kababannaddam si'in, nepabbaliretam si bafulunnera gafu sino inangwa i Kristo. E pinilirakamiya manuldu sino tolayira ta mabbaliyera kappay si bafulunna.

¹⁹ Ino ituldumi, dama i Dios a pakomanino liwatino ammina tolay gafu sino inangwa i Kristo e damarana a mebumbulun sikwana. Netala'nga sikwamiyeno manuldu sinaya damag si ammina tolay.

²⁰ Antu gafuna, ikkamiyeno pannakabifiyi Kristo a mangipakaammu sino anggammi Dios a sapitan. Gafu ki Kristo, makiggimallakkami

mantuwa massapit si, “Ibbattandawa makkababannag ki Dios ta pabbalindakayu si bulunna.”

²¹ Se kunnayawino inangwa i Dios para sikwatam. Massiki awaningke liwati Kristo, nebi-langi Dios si antuweno makwan liwat sino ammina liwattam, takesi mebilangetam si naggad-dang sikwana gafu sino nesapatantam ki Kristo.

6

¹ Gafu se makitarabafukami ki Dios, makiggi-mallakkami sikwayu ta mangwakayu si mangi-paita si wara serbineno angngikalla'nga sikwayu.

² Se aneno nepetura'nga a kunna si,
 “Diningngagguweno kararaddaw sin awa nanandammangku si allakkantakayu, e dinuffunantakayu sin nada'ngeno atto'na awa pangisalakangku sikwayu.”*

Dingngaggonad inaya sinapiti Dios. Iyawinna awino pappaduffunandaw sikwana se nada'ngennino awa pisolakanna si tolay.

Ino Inattamanda Pablo Sino Nanulduwanda Sino Nalawara Damag

³ Sino pangwammi sino tarabafuwa netalakki Dios sikwami, palanammi takesi awaningke kabalawammi, ta awana rasonino tolayira si ammera panguruwan sino ituldumi.

⁴ Sino ammina akwammi, ipaitamingke si i Diosino gakkuruwingke a passerbiyammi gafu sino piyattammammi sino ammina dya'mi anna

* **6:2 6:2** Isaias 49:8

kaburungammi andino kattalatalawa makwa sikwami.

⁵ Namipidyakamiya nasiwasiwa'wattan anna nabalud anna binakkundakamiyeno tolayira a manggamma mamapatay sikwami. Kanayungkamiya madyatan sino tarabafumi, mabbiraggami ke anna mabisibisinangkami.

⁶ Maita kappay si i Diosino passerbiyammi gafu se awaningke narakkatta akwammi, e gakkuruwa amsumiyi Dios. Attammammi amminino akwanino tolayira sikwami e nannakangkami sikwara ammin. Duffunan-dakamiyeno Espirituwi Dios e gakkuruwingke ino aggangammi sino kasittolemi.

⁷ Ipaitami kappay si i Diosino passerbiyammi se ituldumiyeno sapi'na a kakuruwan, e aneno pannakadamana sikwami. Inaya kinagaddangnga neya'da i Dios sikwami, kunnangke armas-miya pangaffut si narakkat anna panellad sino baggimi.

⁸ Sino passerbiyammi ki Dios, aneno miyatal sikwami e anakeno mangilopalopet, aneno maddayawira e ana kappayino massapitira si narakkat mappeafu sikwami. Sapitanda si massisirikami, gampade ituldumiyeno kakuruwan.

⁹ Kunnino korwanira si awana serbimi, udde naddinnamaggami kepay. Sapitanda si gapapatekami, udde itandaw, aggabiyaggami kepay. Massiki nepasiwa'wa'dakamiyi Dios, ammena ino'ganan.

¹⁰ Massiki odduweno kalowanino nakammi, kanayungkami kepaya maanggam. Massiki pobirikami, odduweno tolaya pabba'nangngammi

si makkikiyad. Awaningke kukwami sito lubag, udde akwamiyeno ammina ana ki Dios.

¹¹ Ikkayuwa kakkola'mi sitan Corinto, sinapi'mi sikwayuweno ammina ana sino nakammi, se dokallingke ino agganggammi sikwayu ammin sitan.

¹² Bakkanna kurangino agganggammi sikwayu, udde ikkayuweno nakkurang si agganggam sikwami.

¹³ Tatabbantakayuwa kunnangke gakkuruwa abbintakayu. Anggammandakami nadda kunnangke ino agganggammi sikwayu.

*Ammena Dama A Mannumangino Mangu-
ruwira Andino Ammena Mangurug*

¹⁴ Kakkolak, ammena meannunga makiatawa onnu makisosyukayu sino ammenera mangurug, se ammena menumangino naggaddang sino narakkat. Damana kadda mamungino nabaggaw anna lammuk?

¹⁵ Ammena kappay dama a mittateno nakanda Kristo anni Ofag, antuweno awangkappay pakkunnanino nangurug annino ammena nangurug.

¹⁶ Meannung kadda medaggeno sinandiosira sino templowi Dios? Ammena, e kunna kappay sikwatam, se ikkanetamino templowa pagyananino aggabiyaya Dios. Se aneno sinapiti Dios si,

“Magyana'nga sikwara e bumbulunanguwera. Ikkana'ngeno Diosda e iraneno tolek.”†

† **6:16 6:16** Levitico 26:11-12; Ezekiel 37:27 Itannu kappay sino Nepakaammu 21:3.

17 Antu gafuna, sinapikkappayi Dios si,
 “Mekatwekayu sino ammera mangurug ta am-
 mekayu mekunna sikwara. Ibbattandaw-
 ino narakkatta aggangwara ta pagamwan-
 gantakayu.‡

18 Ikkana'ngeno Amayu e ikkayuneno abbingku.
 Antuweno sinapiti Afu Dios a mannakadama.”§

7

1 Ikkayuwa iiddukangkuwa bafulungku, gafu
 se kunnenoyino nekariyi Dios sikwatam, ibbat-
 tantammad amminino mapparakkat sino bag-
 gitam annino nakantam. Lawarantamungke
 naddino akwantam takesi maggaddangnetam
 se iyataltami Dios.

Maanggammingke I Pablo Gafu Sino Nam- moboliyanino Corintowera

2 Dagganandonaddino aggangandaw
 sikwami. Se awaningke nalliwatammi
 sikwayu, awaningke tata sikwayuwa
 sinutunggungammiya mangwa si narakkat,
 anna awangkappay binalabaliyammi sikwayu.

3 Ammek sinapit inay ta ipaliwakku sik-
 wayu. Se kakunnaneno sinapikku sikwayu,
 anggammammikayu. Antu gafuna, massiki san-
 neno makwa sikwatam sito katoletam e massiki
 matayetam, ammena marananino agganggammi
 sikwayu.

4 Dokallino annalakku sikwayu e idayotakayu
 sino korwanira. Antu gafuna, massiki odd-
 uweno kadidya'mi, maanggammak kepay, se

‡ 6:17 6:17 Isaias 52:11 § 6:18 6:18 Jeremias 31:9

nattuyaggino nakangku gafu sino diningngaggu mappeafu sikwayu.

⁵ Massiki sin ginamwangkamin sey Macedonia, malokepayino nakammi gafu sino kadidya'mi. Se kadda umangngammi, aneno kumontarera sikwami e kanayungkamiya naddararan tantaro nu ibbattandawino angnguruddaw.

⁶ Udde i Dios a mamambay sino tolayira a malowino nakanda, nepattuyangngeno nakammi gafu sino ginamwangani Tito.

⁷ Bakkampelangino nangitammi sikwaneno nappaanggam sikwami, nu ammena lurino nepadamangnga mappeafu sino nappatuyaggandaw sino nakamma. Se sinapi'na si anggandaka itan. Sinapi'na kappay si nabbobolikayu sino narakkatta inangwayu sikwak e sitoya, anggandawa mita'dag sikwak sino mabbalawira sikwak. Antu gafuna, maanggammakungke.

⁸ Massiki malowino nakandaw gafu sinaya turakku, ammek mabboboli sino neturakku. Ino kakuruwana, nabboboliyak sin diningngaggu si malowino nakandaw, massiki nalampelang e naariyen.

⁹ Sitoya, maanggammak, udde bakkanna gafu sino loneno nakandaw, nu ammena lud gafu se nabbobolikayu gafu sinay. Inaya loneno nakandaw, inusari Dios si pallawarandaw gafu se nangkakwakayu, e antu gafuna, nakaduffunino turakku sikwayu.

¹⁰ Se ino malowa nakamma usaranni Dios, metupak sino pabboboliyanino tolayira sino liwa'da takesi mesalakanira. Awana mabboboli gafu sinaya nakwa. Udde ino loneno nakammino

ammera mangurug, awana duffunna sikwara se ammera mabboboli, e metupak sino kastigu si makkikiyad.

¹¹ Dandammandawino nalawara inangwa i Dios sikwayu gafu sinaya loneno nakandaw. Se sito ingkein, aanggangawinna mangwa si nalawad. Anggangdawa ipaita si ammekayu nesapat sino narakkatta inangweno bulundaw. Ka'gangawino inangwana a ka'atatal, e matalokayuwa makastigu kappay. Anggangdaw si makkaititetamumman ta mallawarino abbafarumluntam. Kinastiguyuweno nalliwat. Gafu sinoya inangwayu, nepaitayu si ammekayu nesapat sino liwa'na.

¹² Ino nanurakkangku sikwayu, bakkampelanga gafu sino tolaya nalliwat annino tolaya nalliwatanna, nu ammek lud nanurak takesi mepakaammuwi Dios sikwayu si dokallino aggangandaw sikwami.

¹³ Gafu sino inangwayu, nattuyaggino nakammi.

Bakkampelanga kunnenoy, nu ammena lud nadadaggananino aanggammi sin initamiyi Tito a maanggam. Maanggammi Tito se gafu se nalawarino aggangwayu, awaninna dararanna sikwayu.

¹⁴ Sin liyeyi Tito a inang sitan, nedayotakayu sikwana. Ammek naatallan sino sinapikku mappeafu sikwayu, se initana si gakkurug ammin inay. Gakkurug amminino sinapikku sikwayu, e kunna kappayino sinapikku ki Tito a nalawagayau.

¹⁵ Sitoya, madadaggananino aggangamma

sikwayu se aggadandammanneno nanguruwandaw sino nepakwana sikwayu annino nipatiyandaw sikwana sin inangnganna sitan.

¹⁶ Antu gafuna, maanggammakunge, se amukun si damatakayuwa talakkan.

8

Ino Nad Akwanino Manguruwira A Manuffun Sino Mekakallakkira

¹ Kakkolak, anggammiya ipakaammu sikwayuweno inangweno manguruwira a makkakarapat sino lulubbunna Macedonia gafu sino duffuni Dios sikwara.

² Se ino kakkolattamira sinay, massiki madyatanira anna odduweno attammanda, maanggammira kepay. E gafu sino aanganda, massiki pobiriyerangke, kunnangke ba'nanngira a manga'da si duffunda sino korwanira a mekakallakka kakkolattam.

³ Damaka ta'daggan si ino neya'dara, bakkampelangino damara a meya'da, nu ammera luggappay neya'deno maawadda kepay. Awana namatut sikwara a manga'da sinay, nu ammerangkepay uraya manga'da.

⁴ Nappekakallakkira sikwami si medaggera a manga'da si duffunda sino tolayira i Dios sey probinsiya a Judea.

⁵ Nakka'bokami sino neya'dara a nasobra sino innanamammi. Se netala'da abbuweno baggira ki Dios, kasena kappay sikwami ta duffunan-dakami, se ammura si antuweno panggammani Dios si akwanda.

⁶ Gafu se i Titoweno nipadandam sikwayu si'in si mampakkayu si iya'dayu, pulimmi sitan ta dufunandakayuwa mamalin sinaya neyafuyuwa pappaitandaw sino aggangandaw.

⁷ Sino ammina kinalawad, lambawandawino korwanira, se natuyaggino angnguruddaw anna nalaingkeyuwa manuldu se odduweno ammuyu mappeafu ki Dios. Nalappakkayuwa masserbi sikwana anna dokallino aggangandaw sikwami. Antu gafuna, anggammii si ammekayu malambawan sino iya'dayuwa duffun sino mekakallakkira.

⁸ Ammek sapitan yaw ta patutantakayuwa manuffun. Ipakaammuppelang sikwayuweno aanggammino korwanira a manga'da si duffun, takesi nu akwandokappay, antuweno pangam-muwangku si gakkuruwino aggangandaw.

⁹ Se ammuyu si nappelalotino duffuni Jesu Kristo a Afutam. Massiki ba'nganggingke sey langit se akwana ammin, inanawanna ammin sin inangnganna sito lubag e nabbali si tolay gafu sino aggangamma sikwatam. Ino nabbaliyanna si kakallakka tolay, takesi damatama mesapat sino kinaba'nganga.

¹⁰ Ino itungku sikwayu mappeafu sino iduffundaw, nalawad nu balinandawino neyafuyu sin tata tarun. Se ikkayuweno palunguwa nanandamma manga'da si duffun e ikkayu kappayino palunguwa nangiyafuwa nampat.

¹¹ Balinandonadda manga'da sino iduffundaw, massiki kiyabbelangino damayuwa iya'da sito ingkein. Ino aangandawa nangiyafu sinay, kunna kappenaddino aangandawa mamalin.

¹² Se nu maanggangkayuwa manga'da sino kiyara damayuwa iya'da, maanggangkappayi Dios sinay. Ammena arangngannino ammeyu dama a iya'da.

¹³ Ammek anggamma sapitan si aggeaa'dakayu si duffun sino korwanira makkiyad si ikkayuveno maawanan.

¹⁴ Udde ino anggangku, iya'dayuveno sobra sikwayu sito ingkein ta maduffunanira, takesi nu duma'ngeno awa makkurangkayu pay, duffunandakayuna pay sino sobrara. Se nu kunnenoyino akwantam, makkakarunnetama manguruwa awana makkurang.

¹⁵ Kakunnaneno nepeturakki Dios mapeafu sino nampattanino Judyuwera sino makkana naggabwat sey langita kunna si,
 "Ino nakaampat si oddu, ammena nassobra. E ino nakaampat si bissang, ammena nakkurang."*

Da Tito Andino Bafulunnera A Dundunanda Pablo Sey Corinto

¹⁶ Mappasalamakkamingke ki Dios se nekunnaneno agganggammi Tito sino agganggammiya manuffun sikwayu.

¹⁷ Sin inarammi si umang sitan, inanggamanna, se gagangaya dinandamma a umang kappay sikwayu gafu sino agganggamma a manuffun sikwayu.

¹⁸ Dundunammiyi Tito annino tata a kolattama iyatallino ammina manguruwira si palulubun gafu sino pangibanyanna sino nalawara damag.

* 8:15 8:15 Exodo 16:18

¹⁹ Inaya kolattamino dinotukanino mangu-ruwira a mamulun sikwami a miyang sino idufuntam sino mekakallakkira a kakkolattam sey Judea. Akwammi yaw takesi madayawi Afu Jesus anna takesi ipaitami si anggammiya manuffun.

²⁰ Ino gafuna a anggammisi mebulunira sikwami, se mannaggami takesi awana kabalawammi sino piggammammi sito dokalla idufuntam.

²¹ Se anggammisi nalawarino akwammi, bakkampelang sino anngita i Dios, nu ammena luggappay sino anngiteno tolayira.

²² Aneno tata kappaya kolattama pebulummi sikwara Tito a umang sitan. Namipidya a dinalodomi yawa tolay e naammuwammi si anggammia a manuffun sino manguruwira. Sitoya, anggammangke a manuffun sikwayu se dokallino annala'nga sikwayu.

²³ Nu mappeafu ki Tito, antuweno bulungku sino tarabafuka manuffun sikwayu. E ino kakkolattamira a mamulun sikwana a umang sitan, ireno pannakabaggineno manguruwira sino lulubbun sitaw, e madayawi Kristo gafu sikwara.

²⁴ Kunnantu, ipaitayu naddino aggangandaw sikwara takesi antuweno panguruwanino manguruwira si lulubbun si gakkuruwino sinapikku sikwara a nalawaggayu.

9

Inona Nalawara Salinunu'nenno Duffunda Sino Mekakallakkira

¹ Ammuk si ammena maawa manurakkak kepay sikwayu mappeafu sino iduffundaw sino tolayira i Dios sey Judea,

² se ammuk si anggandawingke a manuffun. Antuweno nedayotakayu sino manguruwira sey Macedonia. Sinapikku si nadadangkayu sitan Acaya a manuffun mangiyafu sin tata tarun. Gafu sinaya sinapikku, ino kaodduwan sikwara, anggandampaya manuffun.

³ Udde dundunangkura Tito sitan sito ingkein ta duffunandakayuwa mampat sino iduffundaw, takesi maammuwano tolayira si gakkuruwino nalawara sinapikku mappeafu sikwayu, anna takesi idadandawino iduffundaw a kunna kappayino sinapikku.

⁴ Se nu umangngak sitana mebulunino kakkolattamira a taga-Macedonia e maammuwanda si ammena kepay nadadanino iduffundaw, maatalana'nga se sinapikkun si nadadanin, e kunna kappay sikwayu.

⁵ Antu gafuna, dinandangku si nalawad nu pauntangku iyawira a talluwa kakkolat-tam takesi duffunandakayuwa midadan sino nekariyuwa iduffun takesi maampattinna nu gumamwangkami sitan. Se nu kunnenoy, mepaita si awana namatut sikwayuwa manga'da, nu ammena lud naggabwat sino nakandawingkepay.

⁶ Dandammandonad yaw. Ino tolaya mamula si bissang, bissang kappayino buwatanna. Udde ino tolaya odduweno imulana, oddu kappayino buwatanna.

⁷ Kadda tata sikwayu, dandammanna naddino anggama iya'da takesi antuweno iya'dana.

Narakkat nu manga'deta nu malowino nakanta onnu bakkanna uretangkepay. Se i Dios, anggammanneno maangamma manga'da.

⁸ Dama i Dios a manga'da sikwayu si ooddu amma sino awandaw takesi awana pakku-rangandaw e oddu payino meduffundaw sino mawira si duffun.

⁹ Kakunnaneno neturak sino sapiti Dios map-peafu sino naggaddangnga tolaya kunna si, "Odduweno iduffunna sino tolayira a mekakallak. Antuweno ammena makalyawanino nalawara aggangwana si makkikiyad."*

¹⁰ Se i Dios a manga'da si bukal sino mammula anna mappatufu sinay takesi wara akkanannino tolayira, antu kappeneno manga'da anna map-paoddu sino ana sikwayu takesi umodduweno damayuwa iduffun sino korwanira, e paoddunna kappayino nalawara salinunu'nenno duffundaw.

¹¹ Paoddunna kappayino iya'dana sikwayu takesi ooddu payino damayuwa iya'da si korwan. E umodduweno mappasalamatira ki Dios nanu maappareno iduffundawa iyammuna sikwara.

¹² Gafu sinaya duffundaw, ammeyu pelang iya'deno awannino mekakallakkira a tolayi Dios, nu ammena lud umoddu kappayino mappasalamatira sikwana.

¹³ Antu kappayino pitanino tolayira si gaku-ruwino angnguruddaw a bakkanna sapippelang. E odduneno maddayaw ki Dios gafu sino nalawarino annuntuldaw sino nalawara damag mappeafu ki Kristo. Dayawanda kappay gafu

* 9:9 9:9 Salmo 112:9

sino dokalla duffundaw sikwara anda sino korwana tolay.

¹⁴ E ikararandakayuna gafu sino angngikalora sikwayu se ammura si naggabwat ki Diosino dokalla duffundaw sikwara.

¹⁵ Mappasalamatetam antu ki Dios se neya'dana sikwatamino Abbingnga a awana kakunnaneno kinapatingnga.

10

Ino Netabbi Pablo Sino Nabbalawira Sikwana

¹ Ikkanaki Pablo, aneno ipekakallakku sikwayu. Anera kanuweno massapit si mattalawaka mallang sikwayu nu mara'langetam, udde naturirappelang nu manurakkak sikwayu. Udde sitoya, mappekakallakkak sikwayu se tuntulangkuweno kinanakam anna kinaallakki Kristo.

² Ino sapitangku sikwayu, mikallakkayu nad takesi amme'ngad ipaiteno kinaturiggu sikwayu. Se nu umangngak sitan, ipaita'ngeno kinaturigguwa mallang sino tolayira a mabbalaw sikwamiya massapit si maggabwappelang sino nakammiya tolayino akwammi.

³ Gakkuruwa tolekami pelang, udde ino talakkammiya pakiyubat sino narakkat, ammena naggabwat sino nakamma tolay.

⁴ Se ino kunnangke armasa usarammiya makiyubat sino narakkat, ammena naggabwat si tolay, nu ammena lud naggabwat ki Dios, e aneno pannakadamara a mangaffut si massiki sanna a kumontara sikwana.

⁵ Antuweno pangaffu'mi sino ammina rasonna tolaya mammay ki Dios, annino tansi'da a makatappan sikwara sino pangammuwanda sikwana, takesi mapataliyanino annandanda a mangontara sikwana, e sumulukira ki Kristo.

⁶ Ipaitayu nad si gakkuruwa kuruwandawi Kristo, se ino ammera mangurug sino sapitammi, nadadangkamiya mangastigu sikwara.

⁷ Ino pakkurangandaw, naladdakayuwa maawis sino maitayu, a ammeyu dandammannino kakuruwan. Se aneno korwanira sikwayuwa massapit si ira pelangino pannakabaggiyi Kristo, udde nu kunnenoyino sapitanda, dandammanda nad si massiki ikkami, pannakabaggirakami kappayi Kristo.

⁸ Massiki kunnangke nao'ganano sinapikku mappeafu sino kalintiyammiya matturay sikwayu, ammek maatal, se i Afu Jesusino nanga'da sikwami. Neya'dana takesi pattuyaggammiyeno angguruddaw, bakkanna panaralmi.

⁹ Ammeyu nad nganan si tantalawantakayu pelang sino turakkuwera sikwayu.

¹⁰ Kunnino korwanira sitan si, "Nu manurakki Pablo, naturira mallang anna ammuneno sapitanna, udde nu uma'lang sikwatam, kunnangke mattalaw anna awana serbineno sapitanna."

¹¹ Ino massapitira si kunnenoy, dandammanda nad si massiki sanneno sapitammi sino tura'mi nu awangkami sitan, antu kappeneno akwammi nu umangkami sitan.

¹² Ammemi anggama ikunneno baggimi sino tolayira sitana passangele'dangkepayino baggira. Kunnangke kurangino ammura. Ngananda

si ino nad gagangereno matuntul, antuweno aridda si nalawarino massiki sanna a akwanda.

¹³ Udde sikwami, nu wara isangele'mi, ammemi isangeletino amme nepangwa i Dios sikwami, se ino pelang passangele'miyeno tarabafuwa nepangwana sikwami, e nesapat sinaya tarabafuweno nanulduwammi sikwayu.

¹⁴ Antuweno aneno kalintiyammiya misangelet sino inangwami sitan, se ikkamiyeno palunguwa nanuldu sikwayu sino nalawara damag mappeafu ki Kristo.

¹⁵ Ammemi ibilang si inangwamiyeno nepakwa i Dios si korwana tolai ta isangele'mi. Udde innanamammi si mattuyaggino angnguruddaw takesi damarakamina duffunan nu umangkami pay si korwana lubbun.

¹⁶ Ino nad anggammi, ibanyammiyeno nalawara damag si lulubbuna aroyu amma sikwayuwa awangkepay nanuldu sikwara. Se ammemi anggamma passangeletino inangwana korwan a kunnangke inangwami.

¹⁷ Tuntulamtmaddino neturakka sapiti Dios a kunna si, "Nu wara manggamma massangelet, passangele'na naddino inangwa i Afu Dios."*

¹⁸ Se bakkannino tolai passangele'neni baggineno mebilang si nalawad, nu ammena lurino tolai dayawanni Dios.

11

*I Pablo Andino Sinan Apostolira
(1 Cor. 9:1-18)*

* **10:17 10:17** Jeremias 9:24 Itannu kappay sino 1 Cor. 1:31.

¹ Attammandonad abbu pelang yo sapitangku sikwayu, massiki kunnangke abulaka mita'dag sino baggikungkepay. Attammandopelang ingkein.

² Se gakkuruwa iddukantakayu a kakun-neno aggidduki Dios, e maddararanak tantaro nu anawandawino fustuwa angnguruddaw. Meyampariggayu si tata a balatanga nekarika mangatawa si tata a lalakiya i Kristo, e ammek anggam si wara korwana mani'dun sikwayu kiyad sino pakkasarandaw.

³ Maddararanak sikwayu tantaro nu malamuranino angnguruddaw ki Kristo si korwana tuldu e kalyawandawino aggangandaw sikwana, a kunneno nakwa ki Eva si'ina binalabaliyanino massisiriya ulag.

⁴ Se mayan naladdakayungkelanga mangurug sino massiki inya a gumamwanga manuldu sitan si tanganana tuldu mappeafu ki Jesus a bakkanna kakunneno netuldumi? E anggan-dokappaya dingngaggannino tanganana tuldura mappeafu sino Espirituwi Dios a ammena kakun-neno netuldumi, e massiki ino tuldura a bakkan-nino nalawara damaga netuldumi, dingngaggan-dokappelud.

⁵ Massiki kunnino manulduwera sikwayu si ireno kalalaingana apostol, ammek kuruwan si nalaingira amma sikwak.

⁶ Massiki ammek nalainga mangartiya manuldu, awana kuranggeno ammek mappeafu ki Dios. Ammuyu si gakkuruwinay, se kanayuna nepaitak sikwayu sino ammina nanulduwangku.

⁷ Wasin sinulduwantakayu sino nalawara

damaga naggabwat ki Dios, ammek narang si tandangu sikwayu.* Ariddonakuy si awana balorneno netulduk se awana pagana? Nepabafokino baggika mattarabafu si katolayangku takesi maduffunangkayu gafu sino tulduk. Wara kad liwakku sinay?

⁸ Sin nanulduwangku sikwayu, ino nanguruwira si korwana lulubbun ino nanuffun sikwak sino awangku. Kunnangke sinakawangkuwera, se ireno nappangku, massiki ikkayuweno dinuffunangku.

⁹ Sin naganayangku sikwayuwa kurangino awangku, ammek narang sikwayu, se agyanino kakkolattamira a naggabwat sey Macedonia a niyang sino ammina awangku, takesi ammekayu madyatan sikwak.† Antuweno inangwak si'in e kunna kappeneno akwangku so maddagguna aw.

¹⁰ Awana mappaiibat sikwaka misangelet sinay, se ammekungke marang si duffun sikwayu onnu si korwana tolay sino lulubbunna Acaya. Gakkurug yaw se kakunnenno kakuruwana sinapiti Kristo a ana sikwak.

¹¹ Ariddaw nakuy si ammetakayu anggam se awana arangngangku sikwayu. Udde ammuwi Dios si iddukantakayu.

¹² Ammek angkakwanino aggangwaka amme marang sikwayu, takesi amme dama a masangeletino sinan apostolira sitana massapit si nekunnenno aggangwara sino aggangwami.

* **11:7 11:7** Itannu kappay sino 1 Cor. 9:3-18. † **11:9 11:9** Itannu kappay sino Fil. 4:14-15.

¹³ Inayira a tolay, bakkannira a gakkuruwa apostoli Kristo, massiki antuweno sapitanda. Balabaliyandakayu sino tuldura se massan apostolira pelang, gampade narakkattino ana sino nakanda.

¹⁴ Bakkanna kakka'baw inaya akwanda, se massiki i Satanas, ammuna kappaya pabbalinino baggina si kunnangke mangngilikilita angheli Dios.

¹⁵ Kunna mantu, ammetammad makka'baw nu ino aripannera, ammura a pabbalinino baggira si kunnangke naggaddangnga aripanni Dios. Udde mattagarollina sikwareno inangwara a narakkat.

Ino Ilawumi Pablo Gafu Sino Kinaapostolna

¹⁶ Sapitangku kappay sikwayu si ammeyu nganan si abulak gafu sino pita'daggangku sino baggikungkepay. Udde massiki nu antuweno dandammandaw, attammandokepaya dingngaggannino sapitangku a kunnangke ino addingngaddaw sino korwanira.

¹⁷ Iyawa sapitangku sikwayu, ammena mekunna sino aggangwa i Afu Jesus, nu ammek lud kunnangke abula massangelet.

¹⁸ Udde gafu se odduwera sitana massangelet mapeafu sino ana sikwara sito lubag, akwangku pay takesi dingngaggandopayino tulduk.

¹⁹ Nalaingkayu ma'lura tolaya anggandawingke a dingngaggannino sapitanna abul.

²⁰ Se massiki nu paripandakayu, iyambu'deno kukwayu, balabaliyandakayu, patutandakayuwa sumuluk sikwara, anna iyataldakayu, damana pelang sikwayu.

²¹ Maatallanak se ammek nangwa si kunnenoy sikwayu. Kakallakkayu se awana turigguwa mangwa si kunnenoy.

Udde massiki sanneno patturiranda a isangelet, patturiranku kappaya akwan. Kungku payino abul, udde massiki, se affutangkuwera.

²² Kunda si Hebreowera a Judyu. Udde Hebreowak kappepaya Judyu. Kunda si gakagakera i Israel, udde gakararak kappayi Israel. Kunda kappay si i Abrahamino gagginafura. Massiki ikkanappay, gagginafuk inay.

²³ Sapitanda si masserbiyera ki Kristo, udde massiki ikkanak, masserbiyappay sikwana, e nalawarino asserbik amma sikwara. Ammuk si kunnangke sapi'na pangababulan yo sapitangku, udde kadde. Se ammuyu kena si nalappattaka mattarabafu para ki Kristo amma sikwara. Namipidyaka nabalud gafu sino tarabafuk para sikwana, e ammena mabilangino nasiwa'wattangku. Kanayungkappaya maggi papatayandak gafu sikwana.

²⁴ Namillimandaka siniwa'wattanino kasiJudyukira si kappatafulu si asama siwa'wat.

²⁵ Nami'luwandaka sinisi'batanino Romera. Namittaka nalapalappag, e nami'lu kappaya nadattino bafora natakayangku. Agyangkappayino tata si awa aggapatakkak sino bebay si patataw anna tata si gafi.

²⁶ Awana ammena nakwa sikwak sino pannodoyuwangkuwa umang manuldu. Namipidyaka naddammang si dokalla danum e namipidyaka nallakad sey dalana agyanino mattakawira. Odduweno

kasiJudyukira a manggamma mamapatay sikwak, e massiki payino bakkannira a Judyu. Kattalatalokappayino nakwa sikwak sin naganangu sino darokalla lulubbun, sin inangngangu sino danak, anna sin natakayangku sino bafor sey bebay. Kumaral kappayino inangweno tolayira a massangkurug ki Kristo sikwak.

²⁷ Nattarabafuwak kiyad si naayangngakungke. Kanayuna ammek maturug. Kanayuna mabisinan anna mauwawak. Dayandanaka makkurang si akkanan anna barawasi, e neyatangku pelangino la'bat se awana fustu si pagyanangu.

²⁸ Bakkampelang inayino nadyatangku, se kadda awa aggadammattino nakangu gafu se aggadandammanguweno manguruwira si palulubbun.

²⁹ Se nu wara nakafuy sino angngurungnga, malopayino nakangu. Nu wara kappay matutunggungan e malliwat, mabbungutak sino nanutunggung sikwana.

³⁰ Ammek anggama massangelet, udde gafu se maawag si akwangku, passangelekku pelangino mangipaita sino kinakafuyku.

³¹ I Dios a antuweno Dios anna Ama i Afu Jesus, ammuna si awana siri nenoya sinapikku. Madandayonad si makkikiyad.

³² Antuyawino tata kappaya nakwa sikwaka mangipaita sino kinakafuyku. Sin naganangu sey Damasco si'in, ino gubernadora dinotukani Ari Aretas, nepaindangnga amminino lamwanganna lubbun takesi pado'marak.

³³ Udde agyanino nanuffunira sikwak. Neitundak si dokalla lu'dug, e nelawandak sino sawanggeno balay, kaserak sinuwewaya netab-bafa sino lasinneno tupingnga lubbun, e antuweno nakabukalak.

12

Ino Nepaita I Dios Ki Pablo

¹ Ammek anggama passengeletino inangwak, se awana serbina, udde napatutappelang. Antu gafuna, sapitanku sikwayuweno nepaita i Afu Jesus sikwaka kunnangke tenap, andino nepakaammuna.

² Sin karappatin si run, agyanino ammuka tata nangurug ki Kristo* a naappen sey langit sino agyanani Dios.† Ammek ammu nu ino pelang kararuwaneno inang onnu ammin sino baggina, i Dios pelangino nangammu.

³ Ammuk si neiyang sino agyanani Dios a kalalawaran. Udde ammek gakkurug ammu nu inangngino baggina onnu ino pelang kararuwana, se i Dios pelangino nakaammu.

⁴ Wasin anen sinay, agyanino diningngangnga a awana kesapi'na si dami'na tolay e ammena kappay dama a passapi'na tolay.

* **12:2 12:2** Ka'gani Pablo a isangeletino baggingankepay, antu gafuna, ino istoriyanna sito tena'ma, kunnangke tanganana tolayino sapitanna. Udde maawatan sino bersikulu 1 anna 7 si ino baggingankepayino istoriyanna. † **12:2 12:2** Ino sapitanna dami'na Griego, ...*netullu sino mekatalluwa langit*. Talluwa langitino sapitannino Bibliya. Ino kaabbafawan ino agyananino dulam. Ino mekadwa ino agyananino sinag, dakkag, andino bitunira. Ino mekatallu ino agyanani Dios.

⁵ Damaka passangelet inaya tolaya naappa sey langit. Udde gafu se ikkanak inay, ammek dama a passangelet, se ino pelang passangelekkuweno mangipaita si awana pannakadamak.

⁶ Nannud angganguwa isangeletino baggik, bakkannaka abula massisiri, se passingngadda gakkuruwino sapitanku. Udde ammek akwan, tantaro nu antuweno panayawanino tolayira sikwak. Ino anggangu, nu nalawarino angngitara sikwak, maggabwa'nad sino inangwaka initarangkepay andino sinapikkuwa diningngadda.

⁷ Gafu se amme anggammii Dios si dayawangkungkepayino baggik gafu sino nalawaringke a nepaitana sikwak, ina'dannak si nappelalota malow. Iyawa malow, kunnangke aripanni Satanas a nepurayi Dios a mama'gang sikwak takesi ammek massangelet.

⁸ Nami'luwangkuwa inarang ki Afu Jesus ta ariyanna nad.

⁹ Udde netabbangnga si, "Gafu sino duffungku sikwam, damama attamman ammin. Se nu nakafuyka, gakkuruwa maiteno pannakadamak sikwam." Gafu sinaya sinapi'na sikwak, ammek netuluya nepaari, nu ammek lud naanggam gafu sino kinakafuyku, se kadda nakafuyak, gi'nanngkuweno pannakadama i Kristo a manufun sikwak.

¹⁰ Antu gafuna, maanggammak massiki sanneno makwa sikwak. Nu nakafuyino baggik onnu paatallandak, nu madyatanak onnu ilopalo'pak, onnu massiki sanneno problemak, attammangu pelang ammin. Se nu nakafuyak, dokallino duffuni Kristo a mappatuyag sikwak.

*Ino Aggadandammanni Pablo Sino Corintow-
era*

¹¹ Kungkungke abul gafu sinaya nisangele-
tangku sino baggik, udde ikkayuweno namatut
sikwaka mangwa si kunnenay, se aggasasi-
nakkayu pelang. Ikkayu naddino mangita'dag
sikwak sino sinan apostolira sitan. Se massiki
awana patiggu, ammerak kepay malambawan
inayira a massapit si ireno kapatiiyan.

¹² Sin naganangku sikwayu, nepaitak
si gakkuruwa apostolnaki Kristo gafu sino
senyalira andino korwana kakka'bawa
nepaitanino pannakadama i Dios a nepangwana
sikwak. E massiki nadyatanak, neyattangku
pelang.

¹³ Sanna kaddino liwakku sikwayu? Se ino
duffungku sikwayu, nekunna sino duffungku
sino manguruwira si korwana lulubbun. Ino
pelang tanganan, ammek inarang sikwayuweno
awangku. Nu liwakkuwenay, pakomanda'ngad.

¹⁴ Nadadanakunna umang maddoraw
sikwayu, e antuyawino mekatalluwa
umangngangku sitan. Ammek umangnga
marang sikwayu sino awangku. Se ino
kabbatangku, bakkannino kukwayu, nu
ammena lud ikkayungkepay. Se ikkayuweno
kunnangke abbingku, e bakkannino abbingireno
mintarak sino awannino mapparana'da, nu
bakkan lurino mapparanakino manga'da sino
awannino abbindera.

¹⁵ Maanggammak nu maambutino ammina
kukwak annino tuyaggu sino panuffunangku
sikwayu takesi mattuyaggino angnguruddaw.

Maaranangkaddino agganggandaw sikwak gafu sinaya nappelalota aggangganku sikwayu?

¹⁶ Massiki onandaw ammin si ammek narang sino awangku sikwayu, ana kepayino korwanira sitana massapit si nasirifak e binalabaliyantakayu.

¹⁷ Udde ansangku nangwa sinay? Wara kad inappeno dinundungku sikwayu? Awangkena pay.

¹⁸ I Tito a dinundungkuwa umang sitan annino tata a kolattama nepebulungku sikwana, binabaliyandakayu kad? Awangkena, se nakkunnenno aggangwami anni Tito e nakkunna kappayino gakkammiya naggaddang.

¹⁹ Ariddonakuy si sinapi'mi ammin inay takesi ta'daggammiyeno baggimi sikwayu. Udde bakkangkayuveno mangukum sikwami, se nesapakkami ki Kristo, e i Dios pelangino tabbammi. Ino kakuruwana, awana korwana gakkammi, nu bakkampelangino mappatuyag sino angnguruddawa bulummiya iiddukammi.

²⁰ Maddararanak, tantaro nu umangngak sitan, e da'ngantakayuwa mangwa sino ammek anggamma itan, e nu kunnenoy, ammeyu kappena anggammino akwangku sikwayu. Tantaro nu da'ngantakayuwa matatarukki, makkaimaimal, makkabungubungut, makkaiindu, anna wara mammammal anna mabbalaw sino bulunna, e wara kappenalang natansit e awaninna kaiinggurandaw.

²¹ Maddararanak kappay tantaro nu umangngak sitan, e ipidwaraka atallani Dios gafu sino inangwayuwera a narakkat. E maloneno

nakangu gafu sino odduwera a nalliwat si'ina ammera kepay nabboboli anna inibbattanino narakkatta akwanda a kunneno makibulun anna mangwa sino massiki sanna a panggamanino baggira.

13

Makastigu Naddino Corintowera Nu Ammera Mabboboli

¹ Ipi'lu'nga a umang sitan. Dandammandawino neturakka sapiti Dios a kunna si, "Nu wara midarum sino bulunna, wara nad adwa onnu talluwa mana'dag sino kakuruwana."*

² Sin pidwaka inang sitan, sinapikku sino nalliwatira si nu ammera ibbattan, kastigungkuwerana nu muliyak sitan. E sapitangu kappay sikwayu ammin sito ingkein a nanu muliyak kappay, amme'nga allakkannino massiki sanna a malliwat.

³ Anggandaw si ipakurugguwa i Kristoweno naggabwatanino sinapikku, e maitayuna nu kastiguntakayu. Se bakkanna nakafuyina i Kristo a mangastigu sikwayu, nu ammena lud ipaiteno pannakadamana sino ammina akwana sikwayu.

⁴ Se massiki kunnangke nakafuyi Kristo sin natayanna sino krus, nangngangoli, e antuweno nangipaita si aneno pannakadama i Dios sikwana. E kunna kappay sikwami, kunnangke nakafuykami se odduweno inattammami gafu sino nesapatammi sikwana. Udde nesapakkami

* **13:1 13:1** Deuteronomio 19:15

kappay sino nangngangoliyanna, e anen sikwamiyeno pannakadama i Dios a itandona nu kastigummikayu.

⁵ Itandonaddino aggangwayungkepay takesi maammuwandaw nu gakkuruwino annguruddaw. Natalanggagayay nad si ana i Kristo Jesus sikwayu. Se nu awan, ammekayu kepay gakkuruwa nangurug sikwana.

⁶ E nu natalanggagayay si nanguruggayay, innanamangku si maimunuwandokappay si gakkuruwa apostoldakamiyi Kristo.

⁷ Ikararammikayu ki Dios ta awan nad akwandaw si narakkat. Bakkanna ikararammi inay takesi maimunuwanino kinaapostolmi. Se anggammi si nalawannad amminino akwandaw, massiki awana wayamiya mipaita si gakkuruwa apostolkami sino pangastigumwammi nad sikwayu.

⁸ Se ammemi dama a ipaiteno panakadamami sikwayu nu akwandawino nalawad, se ipaitami pelang sino kumontarera sino kakuruwana tuldu.

⁹ Maanggangkami nu awana pangipaitammi sino panakadamami se natuyagginnino annguruddaw. Antuweno arangngammi ki Dios ta mallalawarino aggangwayu kiyad si nalawarin ammin.

¹⁰ Antu gafuneno nanurakkangku sikwayu liyeka umang sitan, takesi nanu gumamwanagak, ammena nad maawag si ipaitakino tureka mangastigu sikwayu. Neya'da i Afu Jesus iyawa turek, bakkanna panaralku sino annguruddaw, nu ammek lud panuffun sikwayu.

Ino Ambu'nenno Turak

¹¹ Kakkolakku, antuyawino ambu'nenno sapitangku sikwayu. Lawarandonaddino aggangwayu takesi nalawaggayu ammin. Kuruwandonad amminino netungku sikwayu. Mitatakayu nad si nakam takesi massiyanakkino biyaddaw. Nu antuweno akwandaw, kanayuna magyan sikwayuwi Dios a naggabwatanino aggangam anna siyana'nga nakam.

¹² Nu maddarambalkayu, ipaitayu naddino agganggandaw si kadda tata. Amminino tolayira i Dios sitaw, bebutanda nu manantokayu.

¹³ Imutandakayu naddi Afu Jesu Kristo gafu sino alla'nga, ipaita naddi Diosino aggangamma sikwayu, e mittatakayu nad ammin sino Espirituna.

Ga'dang
Ga'dang: Ga'dang New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ga'dang

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
d27dc212-1a55-5d51-8f9d-54742e300a0f